

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА
БІЗНЕСУ**

Кафедра фінансів, банківської та страхової справи

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ, НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»**

для здобувачів вищої освіти

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Освітній ступінь бакалавр

Київ 2024

Підготовлено: д.е.н., професором кафедри фінансів, банківської та страхової справи Кришталь Г. О., к.е.н., доцентом кафедри фінансів, банківської та страхової справи Цімошинською О. В.

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ (протокол № 1 від 30.08.2024 р.).

Рекомендовано Науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу.

Затверджено Вченою радою Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу (протокол № 3 від 03.09.2024 р.).

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 25.09.2024 р.).

Кришталь Г. О., Цімошинська О. В. Методичні рекомендації щодо підготовки, написання та захисту курсової роботи з дисципліни «Фінанси підприємства»: для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Г. О. Кришталь, О. В. Цімошинська. – Київ : ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2024. – 20 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Вони містять загальні положення, тематику, вимоги до змісту, структури та оформлення курсової роботи з дисципліни «Фінанси підприємства». Розглянуто основні етапи її підготовки, проведення дослідження, порядок захисту та критерії оцінювання. Рекомендації спрямовані на забезпечення належного рівня виконання курсової роботи відповідно до вимог освітнього процесу.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	5
ПРИНЦИПИ ВИБОРУ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	11
ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	14
КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	15
РЕКОМЕНДОВАНИЙ СПИСОК ДЖЕРЕЛ.....	16
ДОДАТКИ.....	19
<i>Додаток А</i>	19
<i>Додаток Б</i>	20

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота за своєю сутністю є завершеним самостійним дослідженням здобувача вищої освіти за однією із важливих фінансових проблем. На підставі курсової роботи кафедра визначає рівень підготовки здобувача вищої освіти, ступінь оволодіння ним теоретичними знаннями та вміннями використовувати набуті в процесі навчання знання для здійснення пошуку відповідної наукової та практичної інформації про фінансові явища та процеси, виконання фінансового аналізу досліджуваної проблеми, пошук та обґрунтування шляхів вдосконалення наявної ситуації в сфері фінансів.

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення та систематизація одержаних в процесі навчання знань з дисципліни «Фінанси», відпрацювання вміннь використовувати отримання знання для дослідження актуальних наукових проблем у фінансах.

Завданнями курсової роботи є:

- відпрацювання навичок та вміння узагальнювати теоретичні матеріали і працювати з літературою;
- набуття навичок працювати із статистичними довідниками і аналізувати практичну фінансову інформацію;
- розвиток вміння чітко обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції, щодо вдосконалення існуючої практики в галузі досліджуваної проблеми;
- закріплення оволодіння здобувачем в ході навчання системним та комплексним підходом, сучасною методологією та методикою здійснення досліджень, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування фінансово-економічних рішень.

Основні принципи виконання курсової роботи:

- ініціативність та добровільність у виборі здобувачем конкретної теми курсової роботи;
- обов'язковість виконання курсової роботи;
- самостійність у виконанні курсової роботи;

- індивідуальність консультування науковим керівником кожного здобувача по темі і змісту його курсової роботи;
- особиста відповідальність кожного здобувача за своєчасне і якісне виконання курсової роботи та додержання встановленого даними методичними вказівками регламенту її написання.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Аналіз та прогнозування чистого прибутку підприємства.
2. Банкрутство підприємства, причини та наслідки.
3. Внутрішньогосподарський фінансовий контроль: методи і організація його проведення.
4. Готівкові та безготівкові грошові розрахунки підприємств, сфера їх застосування.
5. Економічна характеристика, склад та класифікація грошових надходжень підприємств.
6. Економічний зміст прибутку, фактори, що впливають на його формування: система розподілу.
7. Зв'язок фінансів підприємств з зовнішнім середовищем (іншими господарюючими суб'єктами, державою, банками, страховими компаніями).
8. Зміст, задачі і методи фінансового планування на підприємстві.
9. Знос і амортизація основних засобів: методи розрахунку амортизаційних відрахувань.
10. Механізм і напрямки впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність підприємств.
11. Оперативний фінансовий план надходження коштів та здійснення платежів, його призначення.
12. Оптимізація використання оборотних коштів підприємства.
13. Основні фонди підприємства, джерела їх відтворення та напрямки ефективного використання.
14. Податкова політика господарюючих суб'єктів.

15. Розрахунки показників доходної та витратної частини фінансового плану.
16. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст та значення для забезпечення господарської діяльності підприємства.
17. Рух грошових коштів та результати операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
18. Сутність фінансів підприємств, їх функції і принципи організації.
19. Сучасна амортизаційна політика України.
20. Управління фінансовими ризиками на підприємстві.
21. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення.
22. Фінансовий розділ бізнес-плану, його зміст, розрахунки основних показників.
23. Фінансові ресурси підприємства і джерела їх формування.
24. Фінансування інноваційних проектів: можливості та виклики.
25. Формування фінансових результатів від операційної діяльності підприємства.

ПРИНЦИПИ ВИБОРУ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Здобувач має право самостійно вибрати тему курсової роботи на основі рекомендованої тематики. Наведена тематика курсових робіт має орієнтований, рекомендований характер і може уточнюватися.

При виборі теми курсової роботи враховуються:

- актуальність теми для об'єкту дослідження;
- професійні інтереси здобувача;
- наукові проблеми, які вирішуються на кафедрі;
- напрямок науково-дослідної роботи здобувача;
- можливості одержання, обробки та використання відповідних практичних матеріалів;
- власні напрацювання здобувача тощо.

Здобувач має право самостійно запропонувати тему курсової роботи. Кафедра розглядає мотиви та обґрунтування теми курсової роботи, запропонованої здобувачем.

Здобувач подає письмову заяву про вибір теми курсової роботи. Закріплення за здобувачем теми курсової роботи та призначення наукового керівника оформлюються рішенням кафедри.

Уточнення або зміна теми курсової роботи допускається лише в окремих випадках з дозволу наукового керівника при достатньо аргументованих здобувачем причин внесення змін.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після затвердження теми курсової роботи здобувач складає план роботи (за бажанням можна використовувати рекомендований у даних методичних рекомендаціях) та розробляє індивідуальний план послідовності виконання курсової роботи з урахуванням регламенту, рекомендованих термінів роботи. В курсових роботах рекомендується використовувати фактичні матеріали із офіційних сайтів державних установ (у тому числі установ Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України та ін.), статистичних щорічників та інших довідників для аналізу досліджуваної проблеми.

Виконання курсової роботи після вибору її теми включає такі етапи:

- ознайомлення із законодавчими, нормативними та інструктивно-методичними матеріалами з досліджених питань;
- складання та/або узгодження з науковим керівником плану роботи;
- пошук і опрацювання спеціальної літератури з тематики курсової роботи;
- формування загальної концепції дослідження, методичної послідовності та методики його здійснення;
- формування інструментарію дослідження та логічної структурного здійснення;
- дослідження теоретико-методологічних основ проблеми, критичний

аналіз існуючих теоретичних основ та точок зору з полемічних питань досліджуваної проблеми та аргументація власних точок зору;

- визначення на основі даних проведення аналізу напрямів вдосконалення фінансів та конкретних резервів їх поліпшення щодо питань дослідження;

- творчий пошук нових методологічних та практичних рішень, спрямованих на удосконалення фінансів;

- написання розділів курсової роботи, підготовка вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел;

- оформлення курсової роботи та підготовка до її захисту згідно з регламентом;

- захист курсової роботи.

План курсової роботи включає три розділи, які дозволяють розкрити як відповідну проблему, так і тему в цілому; висновки; список використаних джерел; додатки. Рекомендовані плани курсової роботи наведені в додатку А. Перед формуванням тексту курсової роботи здобувач узагальнює, систематизує і обробляє зібрані матеріали по кожній позиції плану. Виконуються необхідні обчислювальні роботи. Робляться фрагменти висновків по проаналізованих матеріалах. Підбирається відповідний ілюстративний матеріал (малюнки, графіки, таблиці, схеми, діаграми тощо).

***Важливо** при виконанні курсової роботи дотримуватись академічної доброчесності та забезпечувати недопущення академічного плагіату! Рекомендується ознайомитись з Рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (<http://osvita.ua/doc/files/news/616/61647/1-11-8681.pdf>).*

Перед подаванням роботи на кафедру здобувач вищої освіти повинен власними силами, за допомогою загальнодоступних інтернет-ресурсів (Unicheck, StrikePlagiarism.com та інші) перевірити курсову роботу на наявність співпадінь (запозичень) з іншими відкритими джерелами. Акт такої перевірки в якому можна побачити обсяг тексту що перевірявся, дані про автора (Прізвище та ім'я),

а також результат перевірки (відсоток співпадіння чи оригінальності) прикладається до курсової роботи (після титульного листа) разом із заявою (де здобувач зазначає, що робота написана особисто, не містить запозичень із чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів).

Викладач в обов'язковому порядку здійснює контрольну перевірку поданих на захист курсових робіт.

Результатом перевірки є висновок з наведеним відсотком, який слід розуміти наступним чином:

Відсотки	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 80%	високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
від 66% до 80%	достатній	Текст вважається оригінальним з деякими ознаками плагіату. Робота допускається до захисту
від 40% до 65%	задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Матеріал потребує уваги наукового керівника, чи керівника практики. Робота допускається до захисту
менше 40%	низький	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається. Матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацювання твору

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має високу, достатню та задовільну оригінальність тексту допускається до її захисту.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку оригінальність тексту допускається до захисту за умови доопрацювання курсової роботи та подальшої (нової) її перевірки на наявність запозичень.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку (неприйнятну) оригінальність тексту не допускається до її захисту.

У випадку виявлення сфальсифікованих даних у акті перевірки поданих особисто здобувачем вищої освіти до нього вживаються заходи відповідно до основних положень Кодексу академічної доброчесності ПДАА.

Після підготовчої роботи здобувач вищої освіти приступає до написання

курсвої роботи.

Зміст усіх розділів курсвої роботи повинен відповідати їх назві.

Вступ курсвої роботи повинен складатись із 1-2 сторінок тексту, в якому обґрунтовується актуальність теми, формулюється мета та завдання курсвої роботи, визначаються об'єкт, предмет та методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержаної інформації.

Перший розділ курсвої роботи повинен містити теоретико-методичні основи досліджуваної проблеми. Цей розділ має бути теоретичною базою досліджуваних питань та передумовою дослідження конкретних та фінансово-прикладних питань з обраної теми. В першому розділі рекомендується з відповідними посиланнями на джерела інформації аналізувати різні точки зору з досліджуваних питань із аргументацією власної думки.

У другому розділі курсвої роботи, рекомендується аналізувати фактичні дані динаміки досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні – в фінансовій системі України та по окремих її ланках і сферах.

Для характеристики фінансових процесів та виявлення стійких тенденцій аналіз здійснюється, як правило, не менше ніж за три роки (періоди). Дані повинні бути наведені у порівнянні, з описом після кожної таблиці, виявлених тенденцій і результатів. Даний розділ, як і наступні, повинні містити, окрім табличного матеріалу відповідні малюнки, схеми або графіки.

У третьому розділі курсвої роботи здобувач повинен, на основі матеріалів здійсненого у другому розділі аналізу, внести пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваної проблеми. В ньому повинні бути наведені власні пропозиції здобувач по вдосконаленню фінансів, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями.

Рекомендований обсяг кожного з розділів курсвої роботи – від 6 до 8 сторінок друкованого тексту.

У висновку здобувач на 1-2 сторінках викладає в узагальненому вигляді, логічно та послідовно, основні висновки та пропозиції по роботі.

Основне завдання керівника полягає в організації самостійної роботи

здобувача по виконанню курсової роботи. Викладач повинен зорієнтувати здобувачів на те, що курсова робота повинна носити пошуковий характер. Керівник має надати індивідуальну допомогу кожному здобувачеві в підборі літературних джерел за темою, в складанні макетів таблиць, висновків.

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується державною мовою. Викладення тексту роботи повинно бути логічним, аргументованим, стилістично вірним з використанням наукової мови та професійної термінології.

При остаточному редагуванні роботи слід вилучити все зайве, що заважає чіткому й точному висвітленню питань: повторення, відхилення від теми, багатослів'я.

Особливості оформлення курсової роботи та узгодження процедур її проходження узагальнено у відповідності до вимог – освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності – 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (табл. 1).

Таблиця 1

Нормо-контроль виконання курсових робіт

Зміст записів	Норма
Технічні вимоги	
1. Оформлення роботи	Брошування в тверду обкладинку.
2. Обсяг роботи, сторінок	20-25
3. Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках):	
Вступ	1-2
Розділ 1	6-8
Розділ 2	6-8
Розділ 3 Висновки	6-8
Список використаних джерел	1-2
Додатки (за необхідності)	10-20 джерел
<p>На окремому аркуші – слово «Додатки».</p> <p>Додатки оформляють як продовження курсової роботи у порядку появи посилань у тексті роботи.</p> <p>Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: Г, Є, І, Ії, Й, О, Ч, Ь.</p> <p>При цьому посередині рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.</p> <p>Якщо додаток містить більше одного аркуша, то перша сторінка підписується: Додаток А, а на решті сторінок додатку пишеться –Продовження додатку А.</p>	

4. Оформлення тексту:	
<p>Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами, жирним шрифтом, по центру рядка. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ (жирним шрифтом), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять.</p> <p>Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок. Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок, попереднім текстом і наступним заголовком – два рядки. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.</p> <p>Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на дві третіх.</p> <p>По тексту роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих.</p> <p>Не використовувати в тексті виділення жирним шрифтом (крім вступу, назв: розділів, підрозділів та таблиць) і <i>курсивом</i> (крім слова «Таблиця» і «Продовж. табл.»).</p>	
4. Шрифт для комп'ютерної верстки тексту роботи	14
5. Інтервал	1,5
6. Кількість рядків на сторінці	до 30
7. Поля на сторінці (не менше)	Верхнє – 20 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм
8. Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок.
9. Початок нумерації	Зі змісту роботи цифрою 3 (три).
10. Оформлення таблиць	<p>Нумерація - послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; і т.д.</p> <p>Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки.</p> <p>Нумерують таблицю один раз над першою її частиною. При цьому слово <i>таблиця пишеться курсивом</i> і ставиться її номер, в кінці номера крапка не ставиться. Над іншими частинами (в разі переносу на другу сторінку) пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці.</p> <p>Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери жирним шрифтом, в кінці назви таблиці крапку не ставлять. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з малих літер. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.</p>
11. Оформлення рисунків (схем)	<p>Нумерація – послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д.</p> <p>Назва рисунку – малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять.</p> <p><i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва...</p> <p>Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.</p>
12. Оформлення формул	<p>Нумерація – послідовно за кожним розділом в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера.</p> <p>Громіздкі формули розміщують на окремих рядках. Це стосується і всіх нумерованих формул.</p>

	<p>Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнту треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.</p> <p>У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації</p> <p><i>Наприклад:</i></p> $ОП = ВД - ВВ - А, \quad (2.1)$ <p>де ОП – оподатковуваний прибуток, ВД – валові доходи; ВВ – валові витрати; А – амортизаційні відрахування.</p> <p>Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилення в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.</p>
13. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
13.1. Посилання в тексті на таблиці	<p>На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено.</p> <p><i>Наприклад:</i> «... у табл. 1.2».</p> <p>При повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись».</p> <p><i>Наприклад:</i> «див. табл. 1.2».</p>
13.2. Посилання в тексті на ілюстрації	<p>Вказують порядковим номером ілюстрації в роботі.</p> <p><i>Наприклад:</i> «рис. 1.2»</p> <p>При цьому, доцільно використовувати звороти типу: «.. як це видно з рис. 1.2» або «... як це показано на рис. 1.2»</p> <p>Ілюстрації у курсовій роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках та ілюстративному матеріалі – можливі кольорові</p>
Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді виразу в круглих дужках. <i>Наприклад:</i> (табл. 1.2), (рис. 2.4)	
13.3. Посилання в тексті на формули	<p>Вказують порядковим номером формули в роботі.</p> <p><i>Наприклад:</i> «у формулі (2.1)»</p>
13.4. Посилання в тексті на використані джерела	<p>Зазначається порядковим номером запереліком посилань, в квадратних дужках <i>Наприклад:</i> «.. у працях [10-14]...» або [15, с. 45] (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники)</p>
Технологічні вимоги	
1. Комплектруботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Титульна сторінка. 2. Зміст. 3. Текст роботи. <p>Додатки.</p>
2. Термін виконання роботи	В терміни, визначені в індивідуальному завданні та календарному графіку, але повна готовність визначається за тиждень до дня початку сесії.
3. Дата і місце підпису роботи автором	На титульній сторінці (біля прізвища) та на останній сторінці основного тексту роботи (через 2 строчки основного тексту – дата завершення роботи і підпис)
4. Вимоги до вступу роботи	У вступі виділити жирним шрифтом заокремленими абзацами: <ul style="list-style-type: none"> ■ актуальність теми;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ мета та завдання для дослідження; ▪ об'єкт дослідження. <p><i>При цьому слід пам'ятати, що: Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.</i></p>
5. Вимоги до змісту першого розділу	Теоретико-методичні основи досліджуваної проблеми, аналіз різних точок зору з даних питань із аргументацією власної точки зору (відповідними посиланнями на джерела інформації).
6. Вимоги до змісту другого розділу	Аналіз фактичних даних з досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні.
<i>В аналізі використати різноманітні прийоми та методи наукових досліджень. Рекомендується використовувати прийоми комп'ютерної обробки даних за допомогою спеціальних програм</i>	
7. Вимоги до змісту третього розділу	Пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями.
8. Вимоги до висновків роботи	Висновки – узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим, та третім. Крім того навести обґрунтовані за змістом пропозиції.
9. Вимоги до подання списку використаних джерел	
9.1. Черговість подачі використаних джерел	В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків
9.2. Приклади оформлення списку використаних джерел	Згідно діючих з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ8302:2015 (додаток В)
<i>Використані джерела повинні відповідати періоду досліджень</i>	

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Всі виконані здобувачами вищої освіти курсові роботи подаються на кафедру фінансів, банківської справи та страхування для перевірки. Викладач-керівник на протязі 3 робочих днів перевіряє роботи й готує лист оцінювання. У листі робиться висновок про відповідність курсової роботи вимогам, готовність роботи до захисту та міститься попередня оцінка якості роботи.

Захист та визначення остаточної оцінки проходить на кафедрі перед комісією. Здобувач коротко повідомляє про отримані результати та надає відповіді на запитання членів комісії. Запитання членів комісії стосуються безпосередньо теми курсової роботи та уточнення окремих аспектів проведеного дослідження. Остаточна оцінка роботи оголошується після виступу здобувача та відповіді його на питання.

При остаточній оцінці роботи приймається до уваги глибина узагальнення, точність і повнота відповідей на питання під час захисту, загальний рівень

курсової роботи, якість її оформлення.

Після захисту й виставляння оцінок доцільно провести заключну бесіду за результатами захисту курсових робіт у цілому по групі, вказати переваги і недоліки окремих робіт. Викладач-керівник курсових робіт повинен доповісти на засіданні кафедри про результати захисту робіт, узагальнити найбільш часто повторювані недоліки в курсових роботах, акцентувати увагу на труднощах, які виникли в здобувачів при виконанні курсових робіт, для того, щоб надалі врахувати їх в індивідуальній роботі з здобувачами вищої освіти при виконанні курсових робіт.

КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У листі оцінювання викладачем робиться висновок щодо:

- актуальності теми;
- ступеня втілення мети та виконання завдань дослідження;
- повноти розкриття теми роботи;

Також викладачем зазначається оцінка змісту та якості оформлення роботи за наступними критеріями:

- кількість критичних оцінок в теоретичному розділі;
- наявність ознак практичного дослідження аналітичному розділі;
- наявність конкретних пропозицій та наукових розробок в проектному розділі;
- відповідність додатків основному матеріалу роботи;
- обґрунтованість висновків за результатами дослідження;
- практичний характер пропозицій.

Критерії оцінювання курсової роботи	Максимальна кількість балів
Оцінка змісту курсової роботи	
Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5
Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану	5
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи, коректність використання понятійного апарату, посилення, цитування)	10
Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10
Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10
Інші характеристики	9
Оцінка якості оформлення курсової роботи	
Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5
Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5
Захист роботи	
Вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження	21
Повнота та вичерпність відповідей на питання членів комісії	20

РЕКОМЕНДОВАНИЙ СПИСОК ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. Фінанси: Навч. посіб., В 2-х ч. Ч.1. - Одеса: Атлант, 2015. - 344 с.
2. Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. Фінанси: Навч. посіб., В 2-х ч. Ч.2. - Одеса: Атлант, 2015. - 309 с.
3. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2018. - 292 с.
4. Біла О. Г., Юсипович О. І., Мединська Т. В. Фінанси підприємств: навч. посіб. - К.: Алерта, 2016. - 186 с.
5. Благун І. Г., Сорока Р. С., Єлейко І. В. Фінанси: навч. посіб. - Л.: Магнолія 2006, 2015. - 314 с.
6. Волохова І.С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навч. посіб.

Одеса: ОНЕУ, ТОВ «Пром-Арт», 2018. 263 с.

7. Глущенко А. С. Фінанси: навч. посіб. - Л.: Магнолія 2006, 2016. - 440 с.
8. Гриценко Л. Л., Дейнека О. В., Боярко І. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. - Суми: Університетська книга, 2016. - 285 с.
9. Грушко В. І., Наконечна О. С., Чумаченко О. Г. Фінанси: підруч. - К.: Ліра-К, 2019. - 600 с.
10. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: Підручник. - К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. - 660 с.
11. Іжевський П.Г., Кошонько О.В. Фінанси: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 373 с.
12. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2021. - 384 с.
13. Колесников О. В., Бойко Д. І., Коковіхіна О. О. Історія грошей та фінансів: навч. посіб. - 2-ге вид. випр. та доп. - К.: ЦУЛ, 2017. - 140 с.
14. Кремень О. І., Кремень В. М. Фінанси: навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2017. - 416 с.
15. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств: підруч. - К.: ЦУЛ, 2017. - 504 с.
16. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: навч. посіб. / За ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2014. 432 с.
17. Теорія фінансів: навч. посіб./ [Брюховецька І. О., Кришталь Г. О., Цімошинська О. В. та ін.]. - К.: МАУП, 2024. - 394 с.
18. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч./ [Онищенко В. О., Бережна А. Ю., Птащенко Л. О. та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2016. - 600 с.
19. Фінанси : навчальний посібник / За заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
20. Фінанси для фінансистів : підручник. / За заг. ред. Т. А. Говорушко. К.: «Центр учбової літератури», 2013. - 612 с.
21. Фінанси підприємств корпоративного сектора економіки України: Колективна монографія/ За ред. В.В. Зимовця. - К.: НАН України, ДУ «Інститут

економіки та прогнозування НАН України», 2019. - 306 с.

22. Фінанси підприємств: підруч./ [Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. Й. та ін.]. - К.: Кондор, 2020. - 340 с.

23. Фінанси України: навч. посіб./ [За ред. Карліна М. І.]. - К.: Кондор, 2018. - 332 с.

24. Фінанси: навч. посіб. / Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін. Х.: Видавництво «Лідер», 2013. - 560 с.

25. Фінанси: Навч.-метод. посіб. для практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітнього рівня «Бакалавр»). Укладачі: доц., к.е.н. Капаєва Л. М., к.е.н. Дроботя Я. А. Полтава: ПДАА, 2017. 142 с.

26. Фінанси: навчальний посібник / за ред. д.е.н., проф., акад.. АЕН України Л.В. Лисяк. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2017. - 298 с.

27. Фінанси: практикум для здобувачів усіх напрямів підготовки : навч.-метод. посіб. / О. Р. Романенко, Л. П. Даниленко, Л. П. Гладченко [та ін.]. К. : КНЕУ, 2015. - 162 с.

28. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. - 576 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України : <https://mof.gov.ua/uk/>.

2. Офіційний веб-сайт Національного банку України:<https://bank.gov.ua/>.

3. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України: <https://treasury.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Бюро економічної безпеки України: <https://esbu.gov.ua>.

5. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України: <https://tax.gov.ua/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Шаблон титульного аркуша
Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

**ПРАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
 «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
 НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА
 БІЗНЕСУ**

Кафедра фінансів, банківської та страхової справи

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

на тему _____

Здобувача(ки) _____ курсу _____
 групи _____
 спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Київ – 20__ р.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедрасадиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.